

Wrocław, 08.09.2019

Prof. Małgorzata Dajewska roku

ASP im Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Plac Polski ¾, 50 - 156 Wrocław

Recenzja w przewodzie doktorskim

w dziedzinie sztuk plastycznych,

w dyscyplinie sztuk pięknych

**mgr Moniki Rościszewskiej z Akademii Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie**

Rada Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie powierzyła mi decyzją z dnia 21. 09.2016 roku obowiązki recenzenta w przewodzie doktorskim mgr Moniki Rościszewskiej. Niniejsza recenzja została napisana w oparciu o dostarczone mi, następujące materiały:

- pisemna rozprawa doktorska

-dokumentacja fotograficzna obiektów szklanych stanowiących część rozprawy doktorskiej

Recenzent winien wykazać, w jakim stopniu praca spełnia warunki zawarte w artykule 13 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r Nr 65 poz.595, z późniejszymi zmianami).

Wedle ustawy praca doktorska winna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu (tutaj artystycznego), zawierać wiedzę w danej dyscyplinie artystycznej oraz wykazywać posiadane umiejętności samodzielnej działalności twórczej.

Omawiane tutaj praca powstała pod opieką promotorską prof.Józefa Murzyna

Mgr Monika Rosciszewska urodziła się w [REDAKTOWANE]
Początki zainteresowań i edukacji p. Moniki nie są mi znane, ponieważ artystka nie ujawnia tego w swoim cv, skupiając się na swojej drodze począwszy od studiów wyższych, które odbyła na Wydziale Rzeźby krakowskiej ASP , gdzie obroniła dyplom w roku 2012, w pracowni Bogusza Salwińskiego. Już wówczas interesowały ją procesy poznania w kontekście egzystencji człowieka, które starała się odzwierciedlić formami rzeźbiarskimi z użyciem takich materiałów jak szkło i metal.

Jej dyplom na temat : " Wrażliwość- Rzeczywistość- Deformacje" w całości wykonany został ze szkła kształtowanego w piecu elektrycznym na formach gipsowych. Był on na tyle interesujący, że został wyróżniony i zaprezentowany w Pałacu Sztuki podczas dorocznej prezentacji najlepszych dyplomów krakowskiej akademii. W latach 2013-2015 mgr Monika Rosciszewska podjęła prace na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego, prowadząc tam zajęcia z ceramiki, rzeźby, rysunku i weekendowe warsztaty rzeźby. W tym też czasie młoda artystka

zaprezentowała swój dorobek na indywidualnej wystawie w Ośrodku Inicjatyw Edukacyjno- Społecznych w Krakowie.

Ważnym etapem dla Moniki Rosciszewskiej wydaje się podjęcie środowiskowych studiów doktoranckich w ASP w Krakowie, gdzie kontynuuje swój rozwój artystyczny, ze szczególnym uwzględnieniem szklanej materii. Ponadto od II roku tych studiów, w ramach praktyk, asystuje i prowadzi zajęcia w Pracowni Podstaw Kompozycji Rzeźbiarskich prowadzonej przez ad.dr hab. Piotra Twardowskiego. Od roku 2018 pracuje w macierzystej jednostce na godzinach zleconych, a później w wymiarze połowy etatu.

Oprócz pracy dydaktycznej mgr Monika Rosciszewska poświęca się licznym obowiązkom organizacyjnym, pełniąc na studiach doktoranckich funkcję przewodniczącej, następnie wiceprzewodniczącej, pracując w komisji stypendialnej na tychże studiach, uczestnicząc w zebraniach dotyczących programu studiów, organizując wystawy, uczestnicząc w posiedzeniach Rady Wydziału Rzeźby. Ponadto reprezentuje Wydział Rzeźby na międzynarodowych konferencjach i warsztatach szklarskich na ASP we Wrocławiu w dniach od 14 do 18 05. 2018 roku.

Podczas studiów doktoranckich mgr Monika Rosciszewska uczestniczy w kilku wystawach grupowych i indywidualnych. Otrzymuje także I wyróżnienie w konkursie " Student na 200" z okazji 200. lecia Krakowskiej ASP. Istotnym dokonaniem jest także funkcja kuratora wspomagającego wystawę " Krakowskie Spotkania Artystyczne" w Bunkrze Sztuki w 2017 r.

2019 r "Punkt wyjścia "NCK w Krakowie, galeria Biała

- wystawa zbiorowa

- 2019 r Galeria sztuki współczesnej Elektrownia - wystawa zbiorowa
- 2019 r Wystawa zbiorowa międzynarodowa „Centrum Szkła i Ceramiki” Kraków
- 2018 r Wystawa Doktorant/ka na 200! Galeria Promocyjna ASP
I wyróżnienie w wystawie konkursowej z okazji 200-lecia ASP w Krakowie
- 2018 r "Imperfection" International Project Glass Art Workshop
Wrocław
- 2018 r "Młoda Akademia" wystawa zbiorowa
Nowohuckie Centrum Kultury
- 2017 r "Przenikanie" budynek Złota 44 Warszawa
- 2017 r „Powierzchnia” galeria u Delfiny, Warszawa
- 2017 r "Krakowskie Spotkania Artystyczne Konfiguracje"
Bunkier Sztuki wystawa zbiorowa
- 2017 r "Obszar Forma Tożsamość"
Galeria Sztuki BWA Sieradz
wystawa zbiorowa
- 2016 r "Pięknie"
Filharmonia im. Oskara Kolberga w Kielcach
wystawa zbiorowa
- 2016 r "Na początku było słowo" wystawa zbiorowa
Galeria Bronowice - Galeria ASP
- 2016 r "Proces indywiduacji "
Galeria Wydziału Rzeźby ASP w Krakowie

- wystawa indywidualna
- 2015 r Galeria Bronowice, galeria ASP w Krakowie
- wystawa zbiorowa
- tytuł pracy: "Rozpad"
- 2014 r Wystawa zbiorowa
- „Nareszcie razem w Krakowie” Biuro Parlamentarne ul. Pijarska 5/1
- Prace z cyklu „Przyswajanie”
- 2014 r Ośrodek Inicjatyw Edukacyjno-Społecznych
- ul. Jęczmienna 9 Kraków
- wystawa indywidualna
- 2012 r Kraków Pałac Sztuki Najlepsze Dyplomy Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie 06.2012
- 2012 r Biuro Parlamentarne ul. Pijarska 5/1 Kraków
- Wystawa indywidualna
- „Rzeczywistość- Wrażliwość-Deformacje”
- cykl rzeźb wykonanych ze szkła połączonego z metalem.
- 2010 r Dom Hauptmannów w Jeleniej Górze
- Płaskorzeźba, ceramika “Macierzyństwo”
- 2010 r Myślenickie Muzeum Regionalne, Dom Grecki
- cykl “Odbicia”
- 2010 r Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze
- 2009 r BWA Galeria u Jaksy w Miechowie „Formy abstrakcyjne”
- 2009 r wystawa w Muzeum Ceramiki w Bolesławcu: „Formy Widziane”
- 2009 r Myślenice Muzeum Regionalne Dom Grecki- wystawa zbiorowa

- 2009 r Galeria Na Styku: formy abstrakcyjne
- 2009 r Samorządowe Centrum Kultury i Promocji Na Pietrze
 "tors"
- 2008 r Galeria na Styku: pozory ciepła
- 2008 r Centrum Kultury i Promocji Na Pietrze:
 "Formy abstrakcyjne"

Mgr Monika Rosciszewska w swoim zgłębianiu warsztatu szklarskiego wykazała dużą determinację. Dzięki wielu godzinom spędzonym w Katedrze Szklania, na Wydziale Ceramiki i Szklania wrocławskiej ASP, gruntownie poznała tajniki warsztatu kształtowania szkła na gorąco. Nieobca jest jej także praca ze szklanym materiałem w tzw. "technikach zimnych". Zaowocowało to wieloma realizacjami. Prace jej okazały się oryginalne i nierzadko odkrywczym. Ich wyraz i estetyka są jedyne w swoim rodzaju i bardzo różnią się od działań artystów szkła kładzeniem nacisku na inne aspekty działań w tej materii.

Bliski jest jej warsztat kształtowania szkła na formach gipsowych. Tą metodą autorka zrealizowała wiele rzeźb w szkle, które prezentowała z powodzeniem na wystawach zbiorowych przedstawiających sztukę szkła. Wśród tych wystaw pojawiają się ciekawe, zbiorowe prezentacje współczesnego szkła jak np. Międzynarodowa wystawa w "Centrum Szklania i Ceramiki", Kraków. Trzeba jednak podkreślić, że mgr Monika Rosciszewska w swych działaniach artystycznych prezentuje nade wszystko myślenie rzemieślnicze i tak też się identyfikuje, głównie udostępniając swą twórczość w kontekście prezentacji ściśle

rzexbiarskich, gdzie stanowi interesujący przykład innowacyjnej implementacji szkła do tego rodzaju twórczości.

PISEMNA PRACA DOKTORSKA

Opracowanie pisemne pracy doktorskiej Pt . **"Proces poznania w akcie twórczym"** jest dysertacją o filozoficzno- psychologicznej proveniencji z zakresu teorii sztuki, wzbogaconą o interesujący materiał ilustracyjny, będący dokumentacją procesu twórczego oraz dzieł stanowiących część doktoratu. Praca zawiera wstęp, 14 rozdziałów i bibliografię . Liczy 48 stron. Materiał ilustracyjny jest trafnie wpleciony w tekst, dobrze ilustrując omawiane zagadnienia i potwierdzając prowadzone przez autorkę przemyślenia.

We wstępie autorka określa obszar swoich poszukiwań, podkreślając, że skupiają się one na egzystencji w kontekście procesu poznania zachodzącego w czasie aktu tworzenia. Pokrótce wyjaśnia genezę swoich rozważań w relacji do swojej drogi twórczej.

W dalszej części pracy mgr Monika Rosciszewska oddaje się rozważaniom dotyczącym relacji między twórcą a jego twórczością w aspekcie fenomenologicznego ujęcia tego zagadnienia. Stara się odnieść do zagadnień twórczości, świadomości twórczej, poznania poprzez twórczość, intencjonalności, inspiracji i te dywagacje mają w moim odczuciu charakter tak subiektywny, że można je w całości zaakceptować lub odrzucić.

Szanując w postawach artystycznych i teoretyzowaniu na ten temat cenny rys indywidualizmu przyjmuję z przychylnością te bardzo osobiste rozważania, nie zamierzając ich komentować. Odnoszę się do nich z zainteresowaniem, mając często ochotę na polemikę lub wręcz

podważenie niektórych stwierdzeń. Wiele zagadnień nie jest dla mnie jasnych czy zrozumiałych choć wyczuwam w nich szczerść, a nawet widzę intymny charakter wypowiedzi. I to właśnie jawi mi się jako szczególnie cenne i godne pochylenia . Treść pracy może, a nawet powinna, stanowić asumpt do bardzo osobistej, kameralnej dysputy , do której potrzebne jest zaufanie, zbliżenie, odkrycie delikatnych sfer swojego przeżywania. bardzo i trudno, np. zgodzić się ze stwierdzeniem, że "jako artyści jesteśmy bierni wobec tego, co tworzymy", zwłaszcza, że w tym samym zdaniu mgr Monika Rosciszewska mówi, że " my nadajemy wyobrażeniom realność i cielesność". Te stwierdzenia są dla mnie sprzeczne, bądź niezrozumiałe.

Bardzo interesującą częścią rozprawy są rozdziały poświęcone, najogólniej mówiąc, cielesności w różnych kontekstach problemowych. Są one jednocześnie znakomicie uzupełnione materiałem ilustracyjnym, gdzie artystka ukazuje swoje działania przestrzenne z użyciem szklanej materii o cielistej barwie, które wydają się współistnieć z omawianymi problemami. Jest to wręcz zaskakujące jak abstrakty mogą być adekwatne do rozważań teoretycznych! Ich miękkość, organiczność współgra z omawianymi problemami. I tu ujawnia się potwierdzenia zawartego w rozdziale pt " ŚWIADOMOŚĆ", gdzie możemy m.in. wyczytać, że świadomość jest wiązką intencji" Te ukształtowane na gipsowych matrycach ciała szklane fragmenty aż zadziwiają swoją intymnością i cielesnością. Istotnie, intencje są wyraziste i czytelne dla odbiorcy. Autorka wyznaje: "niejednokrotnie dostarczam uczucia, wiarę przedmiotowi, na który patrzę. Podświadome obrazy działają na obraz, który widzę.

Niesamowity efekt uzyskuje artystka poprzez kształtowanie gorącej bańki szklanej swoją, izolowaną przez rękawice żaroodporne, dłonią.

Proces tworzenia ma tu bardzo istotny wpływ nie tylko w geście, ale i w idei, na osobisty, zindywidualizowany wydźwięk tworzonych form przestrzennych. Odnajdujemy tam te wszystkie aspekty, o których autorka wspomina w pracy. O ile w omówieniach słowem zdają się one często niedopowiedziane, to wrażliwy odbiorca znajdzie dopełnienie wspomnianych zagadnień w procesie twórczym i jego trwałym efekcie.

Praca jest zapisem bardzo indywidualnych refleksji, mówi o drodze osobistych przeżyć, które mają w późniejszym czasie wpływ na proces poznania, a jednocześnie stanowi udaną próbę uogólnienia tych zagadnień, w oparciu zwłaszcza o filozofię fenomenologiczną.

Pisemna dysertacja co prawda nie ujawnia wprost znajomości dyscypliny, za to wskazuje na pogłębioną wiedzę w obszarze teorii i filozofii sztuki.

Najciekawszą dla mnie częścią rozprawy jest dokumentacja fotograficzna szklanych rzeźb, które mgr Monika Rościszewska wykonała prawie w całości w dobrze wyposażonych i w urządzenia techniczne, i w fachową kadrę techniczną warsztatach i laboratoriach Katedry Szkła, Wydziału Ceramiki i Szkła, Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Siłą rzeczy zdarzało mi się obserwować jej zmagania i z podziwem przyglądałam się jej samozaparciu. Po wielokroć zderzała się z niezrozumieniem jej intencji np. powierzając pewne zabiegi szlifierzowi. Przez to kilka bardzo interesujących realizacji uległo zniszczeniu. Jednak imperatyw tworzenia w szklanej materii doprowadził do wykreowania oryginalnych, naznaczonych osobowością artystki, form.

Prace te cechuje miękkość, wyraźnie rzuca się w oczy ich związek z ciałem ludzkim, z intymnością. Można dopatrzeć się w nich różnorodnych podtekstów, które pozwalają domyślić się intencji autorskiej, bądź też nasuwają osobiste, intymne skojarzenia odbiorcy, związane z jego cielesnością, jego postrzeganiem i definiowaniem świata poprzez ciało. Arcyciekawa w percypowaniu tych dzieł jest dla mnie konstatacja, że szkło okazało się wręcz nieodzowne dla tych treści, których można się w kontakcie z dziełami domyślać. Pomocne są w tym także tytuły, pozostawiające jednak obserwatorowi duże obszary dla osobistej interpretacji. Cała kolekcja jest spójna z treścią pisemnych rozważań i obie części rozprawy doktorskiej trafnie się dopowiadają.

Treść pracy pisemnej jest bardzo wartościowa i pozwala zrozumieć wiele aspektów twórczości i także odbioru sztuki, natomiast język pracy wymaga dopracowania, zaś błędy, literówki itp. powinny zostać poprawione. Nie przeszkadza mi to jednak stwierdzić, że z pełnym przekonaniem mogę rekomendować mgr Monikę Rościszewską do nadania jej tytułu doktora sztuk w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuk pięknych, ponieważ jej praca pisemna i przedstawione dzieło plastyczne spełniają w moim odczuciu wszystkie wymogi zawarte w artykule 13 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r Nr 65 poz.595, z późniejszymi zmianami).

Prof. Małgorzata Dajewska